

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.

Варянюк Т.В.

Головною ідеєю концепції навчання іноземній мові є перетворення освіти у механізм розвитку особистості. До недавнього значення іноземної мови як дисципліни, що сприяє розвитку особистості студента, недооцінювалося. Учбова діяльність за схемою «вивчив-відповів» орієнтувала на репродуктивне говоріння, яке базувалося на механічному запам'ятовуванні. У результаті студенти на заняттях іноземної мови були значно менше інтелектуально навантажені, ніж на інших дисциплінах. Іноземна мова розглядалася як важливий загальноосвітній предмет, але її резерви розвитку та виховання особистості не отримували належної уваги.

Навчання іноземній мові закладає основи іншомовної мовленнєвої діяльності, сприяє розширенню кругозору, вихованню моральних якостей особистості, дозволяє поглибити знання своєї майбутньої професії. Виховні та розвиваючі резерви іноземної мови викладач може повністю розкрити використовуючи діяльнісний підхід на своїх заняттях. Студент перестає бути об'єктом навчання, а стає суб'єктом учбової діяльності. Учбові завдання повинні формуватися таким чином, щоб моделювати різні сторони людського життя і являти собою певний етап підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Головною ціллю розвиваючого навчання є формування особистісної активності студента, яка буде забезпечувати системність та наполегливість в отриманні знань. Вивчення іноземної мови сприяє розвитку пізнавальної функції психіки студента. Розвиваються інтелектуальні функції аналізу та синтезу, формується логіка мислення. Студенти вчать послідовності викладання матеріалу, інформативності, взаємозв'язку аргументів, різним прийомам введення нових даних.

Сучасне заняття іноземної мови характеризується різноманітними формами рольового спілкування, широким використанням прийомів дискусії у вигляді обговорення проблем. У процесі дискутування складаються умови для розвитку міжособистісної взаємодії студентів, розвиваються уміння вислухати свого опонента, викласти своє бачення проблеми, з'ясувати та прокоментувати спірні питання. Викладач використовує на своєму занятті вправи соціально-психологічного тренінгу, які сприяють сумісній діяльності, засвоєнню правил етикету, виховують повагу до співрозмовника. Вивчення іноземної мови допомагає студентам осмислити загальнолюдські цінності. На заняттях у студентів формується уявлення про актуальні проблеми соціального, політичного та економічного життя сучасного світу. Питання сучасної моралі також обговорюються на заняттях іноземної мови.

Розвитку особистості студента сприяє і лінгвокраєзнавчий аспект, який займає значне місце у викладанні іноземної мови у вищих навчальних закладах. Він вагомо підвищує виховний і освітній потенціал навчальної дисципліни,

сприяє формуванню мотивації студентів. Результати різних досліджень довели, що одним із важливих стимулів вивчення іноземної мови є прагнення розширити свій світогляд, бажання познайомитися з життям країни, мова якої вивчається, з її географією, історією, економікою, побутом. У практичному плані, лінгвокраєзнавчий аспект є спрямованим на реалізацію кінцевої цілі навчання, а саме, навчання спілкуванню. Але підготувати студентів до іншомовного спілкування, сформувати їхню комунікативну компетенцію без знання норм адекватної мовленнєвої поведінки, без знання історії та культури країни неможливо. Це визначає важливість і актуальність лінгвокраєзнавчого аспекту у навчанні іноземній мові у вищих навчальних закладах.

Вивчення іноземної мови пов'язане з накопиченням різноманітної інформації. Студенти широко користуються різними джерелами отримання знань – підручниками, учбовими і посібниками, словниками, науковою періодичною літературою, Internet-ресурсом – і таким чином підвищують культуру розумової праці. Важливим показником такої культури є підготовка та презентація рефератів за темами своєї майбутньої професійної діяльності. У процесі його підготовки студенти задіюють різні заходи підбору матеріалу, накопичення необхідної інформації з даної теми, складання плану викладення цієї інформації, використання ілюстрованого матеріалу, складання записів у вигляді скороченого конспекту. Така самостійна робота по підготовці реферату з використанням комп'ютерної програми Power Point підвищує культуру розумової праці студента.

Необхідно також зазначити, що навчання іноземній мові сприяє розвитку індивідуальних учбових здібностей студентів. Не секрет, що студенти, які приходять з різних шкіл та ліцеїв мають різний рівень знань і різні індивідуальні учбові здібності, тобто різну легкість і швидкість оволодіння учбовим матеріалом. Як правило, студенти з низьким рівнем учбових здібностей надають перевагу репродуктивним завданням. Середній рівень дозволяє студентам виконувати завдання з елементами самостійних висловлювань, а студенти з високим рівнем учбових здібностей віддають перевагу творчим завданням. Треба зазначити, що коректно організоване навчання передбачає розвиток цих здібностей, використовуючи такі творчі прийоми, які цілеспрямовані на формування мовленнєвої компетенції студентів.

Розвиток особистості студента у процесі вивчення іноземної мови залежить від ряду умов, серед яких визначальне значення має особистість самого викладача, який є організатором учбового процесу. Ефективність розвиваючого навчання також залежить і від методичної організації учбово-виховної роботи. Усе вищезазначене переконує нас у тому, що іноземна мова як дисципліна, яка викладається у вищому навчальному закладі, може бути діючим фактором всебічного розвитку особистості студентів.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Варянюк Тетяна Володимирівна – *ст. викладач кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету України «КПІ»*